

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Mikołaj Pawlak

Warszawa, 29 sierpnia 2020 roku

ZEW.422.9.2020.ES

Pan
Dariusz Piontkowski
Minister Edukacji Narodowej

zbliżający się nowy rok szkolny 2020/2021 przynosi obawy rodziców związane z zapewnieniem ich dzieciom odpowiednich warunków sanitarnych i nowymi wyzwaniami, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa edukacji w czasie COVID-19.

Rodzice sygnalizują również, że chcą powrotu dzieci do szkół.

Stwierdzam, że edukacja stacjonarna dzieci w szkołach jest uzasadniona i pożądana. Jednakże w najbliższym czasie po rozpoczęciu roku szkolnego na pewno będą pojawiały się kwestie wymagające doprecyzowania. Wszystkich indywidualnych spraw i problemów nie sposób przewidzieć. Nie znajdziemy też na nie obecnie odpowiedzi ani w wytycznych, ani w procedurach bezpieczeństwa tworzonych w szkołach.

W związku z powyższym na podstawie art. 10 ust. 1 pkt. 2 oraz 10a ust.1 *ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka* (Dz. U. z 2020 r., poz. 141) wnioskuję o umożliwienie dyrektorom szkół i placówek skorzystania ze wsparcia poprzez dostęp do **specjalnego numeru telefonu**, pod którym ministerialni eksperci będą udzielać kompetentnych i wyczerpujących informacji dotyczących zasad postępowania w przypadku wystąpienia podejrzenia zakażenia koronawirusem, lub wszelkich innych problemów związanych z pandemią, które nie zostały lub są w niewystarczającym stopniu wyjaśnione w wytycznych ministerstwa lub istniejących przepisach. Podobną pomoc – poprzez **osobną infolinię** – powinni móc uzyskać także rodzice. To zapobiegnie ewentualnym konfliktom i skargom, które wpływały tak licznie (zapewne do wielu urzędów) od marca 2020 roku.

Ostatnie trzy miesiące roku szkolnego 2019/2020 były wyjątkowym doświadczeniem dla wszystkich osób zaangażowanych w szkolnictwo, w tym przede wszystkim nauczycieli, rodziców i przede wszystkim samych uczniów. Pozwoliło to na zaplanowanie działań usprawniających obszary funkcjonujące wówczas słabiej.

Podległy Panu Ministrowi resort edukacji opracował na nadchodzący rok szkolny możliwe do zastosowania warianty kształcenia – w zależności od sytuacji. Zastosowanie wariantu B (kształcenia mieszane) i C (nauczanie zdalne) wymaga korzystania z metod, technik i narzędzi wykorzystywanych w kształceniu na odległość. Niezależnie więc od rozwoju sytuacji epidemicznej nadal – na co zwracam uwagę – pozostaje otwarta kwestia **jednolitej platformy do kształcenia na odległość**. Platforma e-podręczniki nie umożliwia prowadzenia zajęć z uczniami w czasie rzeczywistym. Toteż każda szkoła korzystała dotychczas z innych narzędzi, metod i form pracy. Prognozy dotyczące kolejnej fali epidemicznej nie są obiecujące. Dlatego w tym zakresie potrzeba również działań, które stworzą wszystkim szkołom w Polsce warunki do prowadzenia z uczniami pracy zdalnej – jeśli zajdzie potrzeba w danej chwili i na danym terenie. Szczególnie, że jest to rozwiązanie, które jednocześnie wsparłoby organizację pracy z uczniami posiadającymi orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, jak również z uczniami przewlekle chorymi, w tym z obniżoną odpornością. Usprawniłoby też realizację zadań z zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom.

Wytyczne MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 roku stanowią istotną podstawę w przygotowaniu organizacji pracy szkoły. Lecz nie można ich również przecenić. Z doniesień medialnych wynika, że **dyrektorzy szkół i placówek, obawiający się o bezpieczeństwo uczniów i pracowników, chcieliby móc decydować samodzielnie o wyborze jednego z trzech modeli proponowanych przez resort edukacji**. Najczęściej wskazują oni na model hybrydowy, który byłoby dobrym rozwiązaniem w sytuacji, gdy powierzchnia budynku jest zbyt mała w stosunku do liczby uczniów. Nadal istnieje obowiązek noszenia maseczek lub innego rodzaju zasłaniania ust i nosa w sytuacji, gdy nie można zachować 1,5-metrowej odległości od innych – dotyczy zarówno przestrzeni otwartej, jak i zamkniętej¹.

---

¹ <https://www.gov.pl/web/koronawirus/aktualne-zasady-i-ograniczenia>,
<https://www.gov.pl/web/koronawirus/regionalne-obostrzenia-dla-wybranych-powiatow>

W dużych liczebnie szkołach nienoszenie maseczek przez dzieci wydaje się problematyczne, nawet w obrębie pomieszczenia wyznaczonego na zajęcia dla danej klasy. **Niestety, możliwość przejścia na model hybrydowy jest warunkowana otrzymaniem pozytywnej opinii powiatowego inspektora sanitarnego.** Trzeba jeszcze raz podkreślić, że szkoły prezentują różny standard poszczególnych pomieszczeń, w tym wąskie ciągi komunikacyjne, niewielkie powierzchnie sal, gdzie nie można zachować odległości 1,5 m między uczniami, niewielkie boksy w szatni, przebieralni, ograniczone możliwości udostępnienia uczniom dodatkowych wejść do budynku. Różne są również standardy wyposażenia. Nie w każdej szkole uczeń usiądzie w pojedynczej ławce, nie każdy uczeń posiada przyporządkowaną szafkę, często są to po prostu półki.

Sugerowane rozwiązania, tj. ustalenie różnych godzin przychodzenia uczniów z poszczególnych klas do szkoły, różnych godzin rozpoczynania zajęć edukacyjnych i przerw lub zajęć na boisku, **przysparza niemałych trudności organizacyjnych dyrektorom, zwłaszcza w dużych liczebnie szkołach.** W czasie przerw przemieszczenie się uczniów w tego typu szkołach jest w zasadzie niekontrolowane i będą oni funkcjonować w przestrzeni mocno zagęszczonej (takiej jak np. w dyskotekach, których działalność została zawieszona). Wypada również zauważyć, że wiele organów podjęło w tym roku działania ukierunkowane na łączenie oddziałów – co będzie sprzyjać procesowi nadmiernego zagęszczenia uczniów w danym pomieszczeniu. Dodatkową kwestią jest wyznaczenie pomieszczenia lub obszaru w celu odizolowania osoby w przypadku zaobserwowania u niej objawów chorobowych. Wśród licznej szkolnej społeczności zdarzy się z pewnością tak, że tych osób będzie więcej niż jedna. *Wytyczne* przedstawione dyrektorom szkół i placówek wymuszają również zatrudnienie dodatkowych osób personelu obsługowego, co wiąże się z kosztami.

Nie ma wątpliwości, że poziom wdrożenia ww. *Wytycznych* w pierwszych dniach pracy szkół wyznaczy jakość współpracy dorosłych w tym trudnym czasie. *Wytyczne* rekomendują kontakt z rodzicami z wykorzystaniem technik komunikacji na odległość. Nie można zagwarantować, że wszyscy sprawnie poruszają się w świecie nowoczesnych technologii komunikacyjnych. Przypominam tym samym, że koniec zajęć edukacyjnych przyniósł niepokojące informacje o *znikaniu dzieci z systemu edukacyjnego*.

Dlatego podkreślam, że **dobro dzieci warunkują także działania ukierunkowane na skuteczną współpracę szkoły z rodzicami** – z uwzględnieniem współpracy (w tym sprawnego reagowania) poszczególnych organów, czy instytucji na poziomie lokalnym.

Liczę, że wspólnymi siłami i zaangażowaniem wszystkich instytucji i rodziców zdołamy zapewnić dzieciom wynikające z art. 70 Konstytucji RP prawo do nauki.

*Informuję, że od dnia 29 czerwca 2020 r. siedziba Biura Rzecznika Praw Dziecka mieści się pod nowym adresem. Z uwagi na powyższe, proszę bieżącą korespondencję kierować na adres:
ul. Chocimska 6, 00-791 Warszawa.*

